

CRISTIÑAU DOCTRINIA
AITA GÁSPAR ASTETEC
ERDERAZ ESCRIBIDUA

ETA GUERO
DON GABRIEL MENENDEZ DE LUARCAC
GAUZA ASCO ERANTZITA ATERA EBANA
Orain onskerara hietuta arteiten dau arguitara oerbait guri agotura
LAUDİYOCO ABADE JAUNEN
ENCARGUZ ETA COSTUZ,
DIAR EIRIAN BAIYEZCOACA

Eta orain seigarrehez imprimidu da.

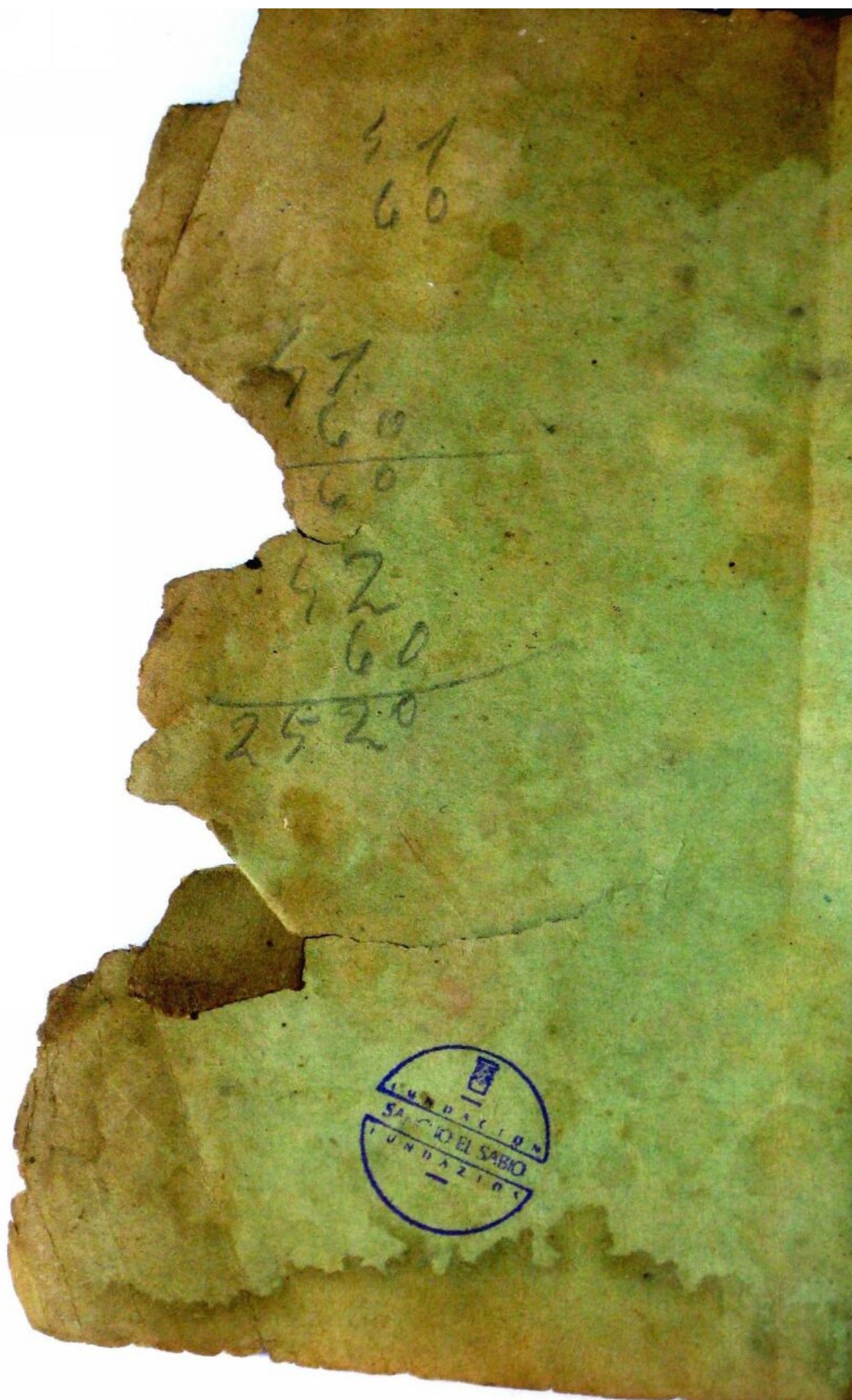
BILBON:

Emeterio Verdes en etxian

1909, GARREN URTIAN

Salduten da bere librerijan, Correo callian, número 9

83

M- 8624

R- 36274

ATV

18.883

CRISTIÑAU DOCTRINIA

AITA GASPAR ASTETEC

ERDERAZ ESCRIBIDUA

ETA GUERO

DON GABRIEL MENENDEZ DE LUARCAC

GAUZA ASCO ERANTZITA ATERA EBANA,

Orain eusquerara hiyortuta urteiten dau arguitara cerbaist gueyagoturic

LAUDIYOCO ABADE JAUNEN

ENCARGUZ ETA COSTUZ,

DIAR DIRIAN BAIYEZCOACAZ.

Eta orain seigarrenez imprimidu da.

BILBON:

Emeterio Verdes' en etxian

1909, GARREN URTIAN

Salduten da bere librerijan, Correo callian, número 9

~~~~~  
Esta CARTILLA es propiedad,  
y será perseguido quien la reim-  
prima.  
~~~~~

SARTZAIYERIA.

Cristiñau fidel guztiyac,
Dagoz obligaduric
debociño artutera
euren biyotz guzturic,
Jesús gueure arguiyaren
Curtze santuari:
Nun il gura izan eban,
gu ateratiarren,
gueure pecatuaren,
ta areriyo gaistoaren
aguindupetarie.

Orregaitarren bada
ecandu diar zara
sarri ciñatutera
ta santigüetara
eguinic iru curtze:
Becoguiyan bata,
Jaungoicoac librau gaizan
gogo deunguetarie,
bigarrena auan,
Jaungoicoac librau gaizan
berba deunguetarie:
guero bularrian,
Jaungoicoac librau gaizan
obra-gogo charrerie
onelan esanic
curtze santiaren +
señalia gaitie
gueure + areriyoetarie
libradu gaguizuz

— 4 —

gueure Jauna, †
eta Jaungoicoa.

Aitiaren, ta † Semiaren, ta
Espiritu Santuaren icenian. Amen.

AITA GURIA

Aita guria ceruetan zagozana: santificadu bedi zure icena; betor gugana zure erreinua, eguin bedi zure borondatia celan ceruan, alan lurrian. Emon eguigu zu gaur egunian eguniango oguiya, eta parcatu eiguzuz gueure zorrac; gueuc gueure zordunai parquetan deutzeguzan leguez: eta ichiez eiguzu tentaciñoan yausten baya libradu gaguizuz gacheriz. Amen.

AVE MARIYA

Ave Mariya gracyaz betiya, Jauna da zugaz, bedeincatia zara zu andra guztiyen artian, ta bedeincatua da zure sabeleco frutua Jesus. Santa Mariya Jaungoicoaren Ama; erregutu eguizu gu pecatoriyoc gaiti, orainta gueure eriyotzaco orduan. Amen.

CREDOA

Senistuten dot Jaungoico Aita guztiz poderoso ceruaren eta lurraren criadoriagan, eta bere Seme bacar Jesu Cristo gueure Jaunagan, cein sortu zan Espiritu Santuaren obraz ta gracyaz:

— 5 —

jaiyo zan Mariya Virginia ganic: pade-
cidu eban Poncio Pilatosen aguinduan
beian, izau zan curtzificadua; illa ta se-
pultadua; jatzi zan infernuetara, aric
irugarren egunian bistusan zan illen ar-
teric, igon eban ceruetera, an dago ya-
rriric Aita Jaungoico guztiz poderosoaren
alde escoan; aric etorrico da biziya,
eta illac juzguetan. Sinistuten dot Espi-
ritu Santuagan. Elexa Santa Catoliquia,
Santuen Comuniñoia, pecatuen parca-
ciñoia, araguiyaren erresurreciñoia, eta
seculaco bicitzia. Amen.

SALVIA

Salve Erreguiña, ta ama misericor-
diazcoa, bicitzia ta dulzuria. Salve es-
peranza gueuria, Zuri deiyec gagoz ciz-
puruca, llantu ta negar eguiten dogula
negarrezco erri onetan Ea bada An-
dria, Abogada gueuria, biyortu eguizuz
gugana zure misericordiazco beguiyoc,
ta desterru au igaro azquero, eracus-
cuzu Jesus ceure sabeleco frutu bede-
incatua. ¡O Clemenciasco Ama! ¡O pia-
dosia! ¡O dulce Virgina Mariya! Erre-
gutu eguizu gu gaitic Jaungoicoaren
Ama Santia merecidu daigun alcantcetia
Jesu Cristoren promesac. Amen Jesus.

*Jaungoicoaren legueco mandamentuac dira
amar: lelengo irurac pertenecietan ja-
torcaz Jaungoicoaren onriari: eta beste
zazpirac progimuaren provechuari.*

Lelengoa. Jaungoicoa ametia gauza
guztien gania.

Bigarrena, bere icen santuagaz jura-
mentu alperre ez eguitia.

Irugarrena, domeca ta jayac gordetia.

Laugarrena, aita, ta ama onretia.

Bostgarrena, iñor il ez eitia.

Seigarrena, araguzco pecaturic ez
eguitia.

Zazpigarrena, iñori, ecer ostu ez eitia.

Zortzigarrena, iñori falso testimonio-
ric ez erreguitia, ta ez guzurric esatia.

Bederatzigarrena, progimuaren sena-
remazteric ez desietia.

Amargarrena, iñoen ondasunen deseo
bidebagacoric ez desietia.

Amar mandamentu onec sartuten dira
bitan, Jaungoicoa amau, eta serbitian
gauza guztiyac baño gueyago eta pro-
gimua gueure burua leguez. Amen.

*Fedeco articuluac dira amalau: lelengozaz-
pirac dira Jaungoicotasunaren gania,
ta beste zazpirac Jesu Cristo gueure Jaun,
Jaungoico, taguizon eguiyazcoaren gui-
zontasun santuaren gania.*

Jaungoicotasunaren ganecoac: dira
onec.

Lelengoa, sinistu Jaungoico zuzti poderoso bacar bategan.

Bigarrena, sinistu dala Aita.

Irugarrena, sinistu dala Semia.

Laugarrena, sinistu dala Espiritu Santua.

Bostagarrena, sinistu dala Criyadoria.

Seigarrena, sinistu dala Salvadoria.

Zazpigarrena, sinistu dala Glorificadoria.

Guizontasunaren ganecoa dira oneec.

Lelengoa, sinistu Jesu Cristo gueure Jauna, guizona dan partez, sortua izan sala Espiritu Santuaren obraz, ta gracyaz.

Bigarrena, sinistu jaiyo zala Mariya Virginia ganic, Señora au doncella zala, Semia jaiyo baño lenago, jaiyoqueran, eta jaiyo ezquero.

Irugarrena, sinistu artu ebala eriotzia ta pasiñoia gu pecatariyoc salvetarren.

Laugarrena, sinistu jatzi zala infernuetara eta atera cituzala bere etorre-
ra santuen beguira egozan Gúraso Santuen arimac.

Bostagarrena, sinistu irugarren egunian bistu zala illen arteric.

Seigarrena, sinistu igo ebala ceruetara, eta an dagoala jarriric Aita Jaungoico guztiz poderosoaren escoatati.

Zazpigarrena, sinistu aric etorrico

dala biciyac, eta illac juzguetan; onai emoiteco gloriya bere mandamentu santuac gorde cituezalaco: eta deungai betico infernua, gorde etiztuezalaco.

*Cristiñau doctriniaren explicaciñoia
itandu, ta erantzuten dala.*

ITANDUTEN DOT: Cristiñau zara?

ERANTZUTEN DOT: Bai Jauna, Jaungoicoaren graciya gaitic.

I. Cristiñauren icen ori noganic ya-tortzu? E. Cristo gueure Jauna ganic.

I. Cer esa gura dau Cristiñaua?

E. Cristoren gizona.

I. Eta cer esan gura dau Cristoren guizona? E. Guizon bat, ceinec daucan Jesu Cristoren fedia bautismu santuan artu ebana, eta cein dagoan bera serbiyetaco opaturic.

I. Cein da cristiñauren señaia?

E. Curtze santua.

I. Cegaitic? E. Dalaco Cristo curtzificaduaren irudiya, ceinetan erredimidu guenduzan.

I. Ceimbat modutan eguiten dau cristiñauac señaie ori? E. Bitan.

I. Ceintzuc dira? E. Ciñatutea ta santigüetia.

I. Cer da Ciñatutea? E. Da eguitia iru curtze escu escoaco orcoroagaz; lelen-goa becoquiyan, bigarrena aoan, iru-

garrenabularriangueureJaungoicoagaz
berba eguiten dogula. I. Eracutsi celan?

E. Curtze santuaren † señaia gaitic,
gueure † areriyoetaric, libradu gagui-
zuz † gueure Jauna, ta Jaungoicoa.

I. Cegaitic ciñatuten zarabecoquiyan?

E. Jaungoicoac libradu gaguizantzat
pensamentu deunguetaric.

I. Cegaitiz aoan? E. Jaungoicoac li-
bradu gaguizantzat berba deunguetaric.

I. Cegaitic bularrian?

E. Jaungoicoac libradu gaguizantzat
obra ta deseo deunguetaric.

I. Cer da santigüetia?

E. Da eguitea curtze bat escu escoaco
atz biyacaz, becoquiric bularrera, ta ez-
querreco sorbaldaric escoacora, ucente-
tan dogula Trinitade guztiz santua.

I. Eracutsi celan?

E. Aitiaren, eta Semiaren, eta Espi-
ritu Santuaren icenian. Amen.

I. Nos eguin biar dozu señaie ori?

E. Obra onen bat asten dogun guz-
tiyan. edo tentaciñoren baten, necesi-
dade, edo peligroren baten aurquituten
garianian: baita bere, oeric yaiguitor-
duan, etzeric urteitorduan, elessan sar-
tutorduan, yaten asitorduan eta oera
yoatorduan.

I. Cegaitic orren bestebider?

E. Cegaitic denpora, eta lecu guzti-

— 10 —

yetan tentau, eta perseguietan gaitue-
zan gueure areriyoac.

I. Ce areriyo dira orreec?

E. Demoniñoa, mundua, ta araguiya.

I. Bada curtziac bauco orren contra
indarric? E. Bai jauna.

I. Nondi dauco curtziac indar ori?

E. Cristoc berian bere eriyotziagaz
bencidu cituzalaco.

I. Curtzia adoretan dozunian celan
esaten dozu?

E. Adoretan zaituguz Cristo, eta be-
deinquetan zaituguz ceure curtze san-
tuagaz erredimidu cendulaco mundua.

Cristiñauc yaquin biar dituzan gauzac.

Ecusi dugu cristiñaua zariana, cris-
tiñauaren iceneti, ta señaleti: Esan egui-
dazu orain.

I. Ceimbat gauza yaquin, ta enten-
didu biar dituz cristiñauac uso errazo-
ezcora eltzaiten danian? E. Lau gauza.

I. Ceintzuc dira? E. Lelengoa yaqui-
tia cer senistuco daben, bigarrena cer
escatuco daben, irugarrena cer eguin
edo obrauco daben, eta laugarrena cer
artu edo errecibiduco daben.

I. Celan yaquingo dau cer sinistuco
daben?

E. Yaquinic eta entendiduric credoa
edo articulu fedecoac.

I. Celan yaquingo dau cer escatuco daben?

E. Yaquinic eta entendiduric Aita guria, eta beste Elexa ama Santiaren ora-ciñoac.

I. Celan yaquingo dau cer obrauco daben?

E. Yaquinic eta entendiduric Jaungoicoaren legueco amar mandamentuac, bost Elexacoac, eta obra misericordiyazcoac.

I. Celan yaquingo dau cer errecibiduco daben? E. Yaquinic eta entendiduric zazpi Sacramentuac.

Cristiñau doctrianiaren lelengo partia, ceinetan espliquetan dirian Credoac eta Articulu Fedecoac.

I. Noc esan eban Credoac?

E. Apostoluac.

I. Cetaraco? E. Guri fede santuco gauzac iracasteco.

I. Eta zuc cetaraco esaten dozu?

E. Cristinauc daucagunfedi-au confesetaco.

I. Cer da fedia?

E. Icusi eztoguna sinistutia.

I. Icusi cendun zuc yaiyoten Jesu Cristo? E. Ez jauna.

I. Icusi cendun ilten edo cerura igo-ten? E. Ez jauna.

I. Eta sinistuten dozu?

E. Bai jauna, sinistuten dot.

I. Cegaitie sinistuten dozu?

E. Jaungoicoac alan aguertu deutzalaco Elexa Ama Santiari, ta onec alan iracazten deuzculaco.

I. Ce gauza dira cristiñaua leguez, dau cazuzanac, sinistuten dituzanac?

E. Erromaco Elexa Ama Santiac daucazan ta sinistuten dituzanac.

I. Ta certzuc dira orreec? E. Fedeco articuluac, credoan dagozan leguez.

I. Ce gauza dira fedeco articuluac?

E. Dira fedeco misterioetarie principalenac.

I. Cetaraco dira fedeco articuluac?

E. Emoiteco ezauera arguiyago batgueure Jangoicoaren, eta Jesu Cristo gueure Erredentoriarena.

I. Norda gure Jaungoicoa?

E. Da gauza bat esan eta pensau al leitequianic andiena ta miragarriyena: Jaun bat ecin gueiyagoan ona, poderoso, sabiyoa, justoa, gauza guztiyen principiyoa eta fina.

I. Trinidad guztiz santua nor da?

E. Da Jaungoicoa bera Aitia Semia eta Espiritu Santua, iru persona distinta, eta Jaungoico eguiyazco bazar bat.

I. Aita Jaungoicoa da? E. Bai jauna.

I. Semia Jaungoicoa da? E. Bai jauna.

I. Espiritu Santua Jaungoicoa da?

E. Bai jauna.

I. Iru Jaungoico dira? Ez jauna, ezpada Jaungoico eguiyazco bacar bat.

I. Aita Semia da? E. Ez jauna.

I. Espiritu Santua da Aita edo Semia?

E. Ez jauna.

I. Cegaitic? E. Dierelaco personac bata bestia eztirianac, izan arren Jaungoico eguiyazco bacar bat.

I. Orrelan ceimbat izaite edo naturaleza entendimentu eta borondate dauco Jaungoicoac?

E. Naturaleza bacar bat, entendimentu bat, eta borondate bat.

I. Eta ceimbat persona?

E. Iru distinta, ceintzuc dirian Aita, semia, ta Espiritu Santua.

I. Celan da Jaungoicoa guztiz poderoso? E. Bere gura izanac bacarric eguiten dabelaco gura daben guztiya.

I. Celan da criyadoria? E. Gauzaguztiyaz eguin cituzalaco ecebere eceric.

I. Eta ceu cetaraco eguin cinduzan Jaungoicoac? E. Bera bicitza onetan ametaco eta serbiyetaco, eta guero gloriyan betico gocetaco.

I. Celan da salvadoria?

E. Graciya emoten dabelaco, eta pecatuac parcatuten dituzalaco.

I. Celan da glorificadoria?

E. Gloriya emoiten deutzalaco bere graciyan ilten danari.

I. Bauco Jaungoicoac, guc leguez gorputcic? E. Jaungoico dan partez, ez jauna, dalaco espiritu purua, baya bai guizon dan partez.

I. Iru personetarie cein eguin zan guizon? E. Bigarrena, cein dan Semia.

I. Aita eguin zan guizon? E. Ez jauna.

I. Espiritu Santua eguin zan guizon?

E. Ez jauna.

I. Cein bada?

E. Bacarric semia, ceineri guizon eguin azquero, dericho Jesu Cristo.

I. Orrelan, bada, nor da Jesucristo?

E. Da Jaungoico biciyaren Semia guizon eguin zana, gu erredimiyetarren, eta guri celan bici eracustiarren.

I. Eta ceimbat izaite edo naturaleza, entendimentu, eta borondate dauco Jesu Cristoc? E. Naturaleza bi, bata Jaungoico dan partez, eta bestia guizon dan partez, entendimentu bi, Jaungoico dan partez bata, eta guizon dan partez bestia; eta borondate bi, bata Jaungoico dan partez eta bestia guizon dan partez.

I. Eta ceimbat persona eta memoriya dauco? E. Persona Jaungoicozco bat bacarric, cein dan Trinite guztiz Santuco bigarren personia, eta memoriya bat bacarric guizon dan par-

tez, bada Jaungoico dan partez eztau-
riar memoriyaric, gauza guztiaz bere
aurrian daucazalaco.

I. Cer esan gure dau Jesusec?

E. Salvadora.

I. Ceticaric salvau guinduzan?

E. Gueure pecatuetaric, eta diabrua-
ren cautiberiyoric.

I. Cer esan gure dau Cristoc?

E. Ungidua.

I. Cegaz izan ungidua?

E. Espiritu Santuaren gracyaz, eta doez.

I. Cristo gueure Jauna celan sortu
zan, eta celan jaiyo zan Doncella zan
amaganic? E. Jaungoicoac ori milagro
eguiten ebalá.

I. Ce misteriyo dá ori?

E. Encarnaciñoco misteriyoa.

I. Cer sinistuten dozu encarnaciñoco
misteriyoan? E. Trinitade guztiz Santu-
co bigarren personia, cein dan Semia,
guizon eguin zala Ama Virginiaren errai
guztiz garbiyetan, ez guizonaren obraz,
ezpada Espiritu Santuaren birtutez,
bere doncellatasunaren calte baga.

I. Ceimbat gauza obrau cituzan, ba-
da Espiritu Santuac Encarnaciñoco
misteriyoan? E. Lau gauza.

I. Ceintzuc dira? E. Lelengoa, formau
eban gorputz bat Ama Virginiaren Sabel
Santuan bere odol guztiz garbiyagaz.

Bigarrena, eguieban Arima bat ece-
bere eceric. Irugarrena, gorputza ta ari-
mia batu cituzan alcarregaz. Laugarre-
na, Trinidad guztiz santuco bigarren
personiac beragan artu, ta beragaz batu
cituzan gorputz ta arima oneec, eta
alanleen Jaungoico baño etzana Jaungoi-
co izaitia galdu бага gueratu zan guizon
eguinic; ceineri derichon Jesu Cristo.

I. Eta celan jaiyo zan milagro?

E. Urteiten ebala Mariya Santisima-
ren sabeleric, bere doncelletasunaren
calte bagaric, eguizquiyaren arguiyac
cristal bateti urteiten daben leguez,
cristala urratu, ta loitu bagaric.

I. Bere ama guero beti doncella bici
izan zan? E. Bai jauna, beti.

I. Cegaiti curtzian il gura izan eban?

E. Gu libretarren pecaturic, eta be-
tico eriyotzaric.

I. Celan bada yausi guintzan betico
eriyotza orretan? E. Pecatu eguiten eba-
la Adan, gure lelengo gurasoac, ceine-
gan guztiyoc eguin guendun pecatu.

I. Bauco Cristoc aitaric, edo amaric?

E. Jangoico dan partez dauco aita, cein
dan Aita Eternoa, eta eztauco amaric:
eta guizon dan partez dauco ama, cein
dan Ama Virginia eta eztauco aitaric.

I. Eta nosic onecoa da Jesu Cristo?

E. Jaungoico dan partez beti beticoa.

Eternoa ta Espiritu Santua leguez; baya guizon dan partez Ama Virginiaren sabel santuan sortu zanic onacoa.

I. Cer derechazu dala á Infernua, ceinetara yatzi zan, il azquero, Cristo gueure Jauna? E. Ez condenaduen lecu, ezpada justoac egozan limboa. I Bada, bago infernu bat baño gueiyago?

E. Bai jauna, lau dagoz lurraren biyot, zian: eta derechoe condenaduen Infernua, purgatorioa, seiñen limboa, eta justuen limboa, edo Abrahamen senoa.

I. Eta cer dira orrec?

E. Condenaduen infernua da lecu bat, ceinetara yoaten dirian pecatu mortalien ilten dirianac, an tormentu, ta pena artian betico egoteco. Purgatorioa da lecu bat, ceinetara yoaten dirian graciyan ilten dirianen arimac, baya pagau бага guztiz euren pecatuen zorra, an pena icaragarriyacaz garbituac izaiteco. Seiñan Limboa da lecu bat, ceinetara yoaten dirian, uso errazoezcora eldu baño leenago batiatu bagaric ilten dirianen arimac, an beti egoteco Jaungoicoa egunocusi bagaric. Eta justuena, edo Abrahamen senoa da lecu bat, ceinetara yaten cirian, Jesu Cristoc gu erredimidu baño leenago, graciyan ilten cirianen arimac, guztiz garbituta egozanac, eta lecu berbera, ceine-

tara benetan yatzi zan Jesu Cristo.

I. Celan yatzi zan? E. Yatzi zan bere arimia Jaungoicotasunagaz baturic.

I. Etaberegorputzacelangueratuzan?

E. Baturic Jaungoicotasun beragaz.

I. Celan biztu zan irugarren egunian?

E. Batuten ciriala barriro bere gorputz, ta arima gloriáz betia, osterá iños ez ilteco. I. Ceimbat garren egunian igo eban ceruetara? E. Berroguéi garren egunian. I. Ce modutan? E. Bere poderiyoz, ta birtudez. I. Cer esan gura dau yarriric egotiac Aita Jaungoico guztiz poderosoaren alde escoan?

E. Jesucristoc Jaungoico dan partez daucala gloriya bardina Aitagaz, ta Espiritu Santuagaz: eta guizon dan partez beste guztiyac baño gueyago.

I. Nos etorrico da biciyac, eta ilac juzguetan? E. Munduaren acabuan.

I. Eta orduan biztucó dira il guztiyac?

E. Bai jauna, leen cituezan gorputz, ta arima eurecaz.

I. Eta munduaren acabua baño lee nago juzhaduac izango gara?

E. Bai jauna, guztiyac ilten dirianian juzgadu, ta sentenciaducó dituz Jaungoicoac: onac Ceruco gloriya gocetara, eta deungac betico penac padecietara Infernuan. I. Nor da Espiritu Santua?

E. Trinidadé guztiz Santuco irugar-

ren Personia: Aita ta Semia leguez Jaungoico eguiyazcoa dana.

I. Cer sinistuten dozu esaten dozunian: sinistuten dot santuen comuniñoa?

E. Critiñau fielac dauquiela parte batac bestien obra onetan, gorputz baten zatiyac leguez, cein dan Elexia.

I. Cer da Elexia?

E. Da cristiñau fiel guztiyac batera eguiten dauden gorputz, ceinen burua da Aita Santua. I. Nor da Aita Santua?

E. Da Sumo Pontifice Erromacoa, Cristoren Vicariyo, edo mundu onetan ceineri guztiyoc obediu biar deutsagun.

I. Cer esan gura dau pecatuen par-caciñoac?

E. Elexa Santan dagozala pecatuac parquetaco mediyoac, ceinzuc dirian Sacramentu Santuac.

I. Cer esan gura dau araguiyaren er-resurreciñoiac?

E. Judiciyoco egunian guztiyoc biz-tuco gariala orain daucaguzan gorputz, ta arima eurecaz: artzaiteco baco-chac merecidu daben aloguera, edo castigua.

I. Ceresanguradauseculacobicitziac?

E. Bicitzau acabau azquero, izango dala beste betico bat, edo iños acabau-co dan arte guztiyan, onac Ceruan gloria gocetan eta deungac Infernuan pena icaragarriyad padeçietan.

I. Credoa, ta Fedeco Articuluez gaheti beste gauzaric sinistuten dozu?

E. Bai jauna, Escritura Santan dagoana, eta Jangoicoac bere Elexiari aguertu deutzan guztiya.

I. Ce gauza dira orrec?

E. Ez ori itandu niri, nasalaco yaquituriya bagacua: Doctoriac dituz Elexa Ama Santiac erantzuten yaquingo daudeenac.

M. Ondo diñozu: bada Doctoriai yaquoque, ta ez zuri, gure fede santuco gauza guztiyen contu emotea: zuretzaco asco da Articuluena, Credoan dagozan leguez emotia.

Cristiñau Doctriniaren bigarren partia, ceinetan espliketan dan cer escatu biar dan; eta Elexa Ama Santiaren oraciñoac.

Icusi dogu celan daquizun cer sinistu biar dozun cein dan lelengoa: gatozan bigarrenera, cein dan cer escatu biar dan yaquitia.

Esan eguidazu:

I. Noc esan eban Aita guria?

E. Jesu Cristoc. I. Cetaraco?

E. Guri oraciño eguiten iracasteco.

I. Cer da oraciño eguitia?

E. Da Jaungoicoa gana biyotza ereguitia, ta berari mesediac escatutia.

I. Ceimbat modutacoa da oraciñoa?

E. Bitacoa. I. Ceintzuc dira?

E. Gogoagazcoa, edo mentala; eta aoagazcoa edo bocala.

I. Cer da oraciño mentala?

E. Da arimaco sensun, edo potenci-yacaz eguiten dana: memoriyagaz gogora gauza onen bat ecarten dogula: entendimentuagaz gogoan gauza ori darabilgula, ta bere ganian pensetan dogula: eta borondatiagaz, afectoac eta deseo santuen frutu onac ateraten doguzala: contu daigun, pecatuen gorrotoa, humiltasuna, etc., edo gogo onen batzuc artzaiten doguzala, celangoac dirian, ondo confesetaco, bicitzia oba-tuteco, edo besteren batzuc. I. Cer da oraciño bocala? E. Da berbacaz eguiten dana, celangoa dan eguiten doguna Aita guria esaten dogunian.

I. Eta celan eguin biar da oraciñoa?

E. Atenciñoagaz, humildadiagaz, confianciagaz, eta perseberanciyagaz.

I. Aita guria esaten dozunian nogaz berba eguiten dozu?

E. Gueure Jaun eta Jaungoicoagaz.

I. Non dago gure Jaungoicoa?

E. Lecu guztiyetan, especialmente ceruan, eta Santisimu Sacramentu Altaracoan. I. Eta Jesu Cristo non dago?

E. Jaungoico dan partez lecu guzti-

yetan, eta guizon dan partez bacarric dago ceruan eta Santisimo Sacramentu Altaracoan.

I. Cein da oraciñoen artian onena?

E. Aita guria. I. Cegaitic? E. Cristoc bere aoti esan ebaleco, Apostoluac escatuta. I. Cegaitic gueiyago? E. Daucazalaco zazpi escari caridadeti datoza-nac. I. Ceintzuc dira? E. Lelengoa da santificadu bedi zure icena.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicoaren icena izandila ezau-tua, eta honradua mundu guztian.

I. Cein da bigarrena?

E. Betor gugana zure erreinua.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Erreinau daiyala Jaungoicoac gure arimetan emen lurrian gracyaz, eta guero emon daigula gloriya.

I. Cein da irugarrena?

E. Eguin bedi zure borondatia celan ceruan, alan lurrian.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Eguin daigula Jaungoicuaren bo-rondatia lurrian gagozanoc, ceruan dagozanac eguiten daudeen leguez.

I. Cein da laugarrena?

E. Emon eguiguzu gaur gueure egu-nian eguniango oguiya.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Emon daigula Jaungoicoac gorput-

zeraco mantenimentua, eta arimaco graciya ta Sacramentuac.

I. Cein da bostgarrena?

E Parcatu eguiguzuz gueure zorrac, gueuc gueure zordunaiz parquetan detseguzan leguez.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicuac parcatu deiguzala gueure pecatuac, gueuc parcatu deutsegun leguez, gach eguin deuscuenai.

I. Cein da seigarrena? E. Ichi ez eiguзу tentaciñoan yausten.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E Jaungoicoac ezteigula ichi yausten ez consentietan pensamentu ta tentaciño deunguetan, ceintzucaz demoniñoac pecatuen yausi eraguin gura deuscun.

I. Cein da zazpigarrena?

E. Baya libradu gaguizuz gacheric.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicoac libradu gaizala arimaco ta gorputzeco gacha, eta peligru guztietaric.

I. Cegaitic diñozu asiqueran, *Aita guria Ceruetan zagozana?*

E. Jaungoicoagana biyotza ereguiteco, ta escatuteco mesediac humildadiagaz ta confianziagaz.

I. Cer esan gura dau acabuan esaten dozun berbiac: *Amen?*

E. Alan izan deila.

I. Ceintzuc dira Ama Virginiari esaten deutzazuzan oraciñoric onenac?

E. Ave Mariya, eta Salvia.

I. Noc esan eban Ave Mariya? E. Angueru San Gabrieleac Ama Virginiari barri onac emoitera etorri zanian. I. Noc esan eban Salvia? E. Elessa Ama Santiac dauco beretzacozat artuta. I. Cetaraco? E. Ama Virginiari mesediac escatuteco. I. Ave Mariya edo Salvia esaten dozunian, nogaz berba eguiten dozu? E. Ama Virginiagaz.

I. Nor da Ama Virginia?

E. Da Señora bat birtutez eta graciayaz betia, Jaungoicuaren Ama eta Ceruan dagoana.

I. Eta altaran dagoana, nor da?

E. Da Ceruan dagoanaren imagina eta irudi bat.

I. Cetaraco dago an?

E. Guri acordarazoteco Ceruan dagoana, eta bere imaginia dalaco, erreberenciya eguin daiyoguntzat.

M. Bada beste aimbeste eguin biar deutsezu beste Santuen imaginai eta gorpu-zatiyai here.

I. Eguin biar deutsegu oraciño Angueruai, eta Santuai bere? E. Bai jauna, gueure bitartecoai leguez.

I. Ce gauza dira Angueruac?

E. Dira Ceruan Jaungoicoa gocetan

dagozan, Espiritu zoriyoneco batzuc.

I. Cetaraco eguincituzan Jaungoicoac?

E. Bera beti alabadu ta bedeincatu daguiyentzat.

I. Cetaraco gueiyago?

E. Bere Ministroac leguez Elessa gobernateco, eta guizonac yagoteco.

I. Orlan zuc bere baucazu zure Angueru guardacoa?

E. Bai jauna, baucat, eta bacoachac dauco beria.

M. *Bada artu eguiyozu debociño andibat, eta egunian egunian encomendau zaquiyo.*

Irugarren partia, ceinetan espliquetan dan cer equin, edo obrau biar dan.

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu, ta cer escatu biar dozun: dacusgun orain celan daquizun cer obrau biar dozun.

I. Esan eguizu: cein da Jaungoicoaren legueco leiengo Mandamentua?

E. Jaungoicoa ametia gauza guztiyen ganian.

I. Noc ametan dau Jaungoicoa?

E. Bere Mandamentuac gordetan dituzanac.

I. Cer da Jaungoicoa ametia gauza guztiyen ganian?

E. Gurago izaitia gauza guztiyac galdu bera ofendidu baño. I. Cetara gueiyago obliguetan gaituz Mandamentu onec? E. Bera bacarric adoretara gorputzeco ta arimaco erreberenciya guztiyagaz, beragan sinistu ta esperetan dogula fede biciyagaz.

I. Noc eguiten dau pecatu onen contra? E. Idolo edo Jaungoico falsoac adoretan edo sinistuten dituzanac: fediareen contraco gauzaren bat sinistuten dabenac: edo fedeco misterio santuren baten dudetan dabenac: edo doctrinia biar dan leguez eztaquiyaenac: Fedeco, Esperanzaco ta Caridadeco actoac eguin biar dirianetan, eguiten eztituzanac: Jaungoicoagan biar dan esperanzia galzaiten labenac: edo Sacramenturen bat disposiciño charragaz artzaiten dabenac.

I. Noc gueiyago? E. Aztuen contuac ta barri emonac sinistuten dituzanac: eta sorguinquenariyac, edo beste onelaco didebagaco gauzaren batzuc eguiten dituzanac. I. Cein da bigarrena? E. Bereicen santuagaz juramentu alperric ez eguitia. I. Noc eguiten dau juramentu alperric?

E. Juramentu eguiten dabenac eguiya bagaric, justiciya bagaric eta necesidad bagaric. I. Cer da juramentu eguiya bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia guzurragaz, edo batec uste dabenaren contra.

I. Eta ce pecatu da juramentu eguiya bagaric edo dudiagaz eguitia?

E. Pecatu mortala, jauna, juramentua gauza chiquer baten ganian bada bere.

I. Eta iñori on eguitiarren, edo iñoc erregututa, eguin lei, guzurragaz juramentu? E. Ez da mundu guztiya gaiti bere. I. Cer da juramentu justiciya bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia gauza gaisto edo charren bat eguingo dala; contu daigun, progimuaren gachen bateguingo deutsala. I. Eta ce pecatu da justiciya bagaric juramentu eguitia?

E. Pecatu mortala, gauza charra pizuscoa bada: eta arina bada, pecatu beniala. I. Cer da juramentu necesidade bagariz eguitia?

E. Da juramentu eguitia, eguin biar andibagaric, edo ecerezquერიყac gaitic.

I. Eta ce pecatu da ori?

E. Pecatu beniala, faltau ez azquero juramentuaren eguiyac.

I. Eta gauza onen bat eguiteco juramentu, voto, edo promesa daucanac cumplidu biar dau?

E. Bai jauna, eta ez cumplietia, edo lar luzatutia da pecatu mortala, gauza pisuzcoaren ganian izan azquero.

I. Eta pecatu da criyaturac gaiti juramentu alperric eguitia?

E. Bai jauna, euretan euren Criyadoriari juramentu eguiten yacolaco.

I. Ce modutan eguiten da juramentu criyaturac gaitic? E. Esaten dala, contu daigun, neure arimia gaitic, cerua gaitic, lurra gaitic etc., au alanda.

I. Ce erremediyo dago juramentu alperric ez eguiteco?

E. Artutia usua esateco bai, edo ez, Cristoc iracasten deuscun leguez?.

I. Eta mandamentu onetan eragozten da beste gauzaren bat gueiyago?

E. Bai jauna, eragozten da blasfemia bere, cein eztan besteric, ezpabere berba otsabacoren batzuc Jaungoicoaren, edo bere santuen contra esatia; eta da pecatu mortala. I. Cein da irugarrena? E. Domecac eta yaiyac gorde-tia. I. Noc gordetan dituz yaiyac?

E. Meza osoa enzun eta biarric eguiten ez dabenac necesidade бага eurentan. I. Eta ce pecatu da yai egunetan necesidade bagaric biar eguitia?

E. Pecatu mortala, ordu biz gora eguiten bada, eta aez beera bada pecatu beniala gueiyen partez.

I. Cein da laugarrena?

E. Aita eta ama onretia.

I. Noc onretan dituz gurasoac?

E. Obedecidu, socorridu, eta erreberenciyetan dituzanac.

I. Noc eguiten dau onen contra pecatu mortala?

E. Etzeco gobernuco, eta aciyera oneco gaucetan gurasoen esanic eguin gura eztaudeen humiac: euren necesidadetan socorridu, edo lagundu gura ezteutseenac; birao, barre edo burla eguiten deutseenac; escua eranci, edo cematuten dituezanac; eta euren conseju ta bayezcoa bagaric ezcontzaraco bidia artzaiten dituezanac. I. Nortzuc besteric sartzaiten dira gurasoen ice-nian? E. Nagusiyagoac edadian, dignidadian eta gobernuan. I. Eta mandamentu onetan sartzaiten dira humiac euren gurasoen alderaco dauquiezan obligaciñoac baño gueiyago?

E. Bai jauna, nagusiyagoac euren azpicoen alderaco, eta gurasoac euren humien alderaco dauqueezanac bere.

I. Eta ceintzuc dira orrec?

E. Emoitia yan, edana, doctrina ona, egemplu ona, eta bere demporan ondo yagoquian estadua. I. Eta ce pecatu da orreetan faltetia? E. Gueiyen partez, pecatu mortala. I. Cein da bostgahrena? E. Iñor il ez eitia. I. Cer aguinduten da mandamentu onetan? E. Ez iñori gachic eguitia, ez obraz ez berbaz

eta desioz bere. I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra? E. Bere buruari edo progimuari eriyotzia, edo beste gach andiren bat desietan deutsenac, edo norbera il, eridu, edo manatuten dabenac ordituten danac: osasunian gach andiya eguingo deutseen gauzac yaten dituzanac; bere burua il, edo peligruan iminten dabenac, eta norberari, edo besteri birao eguiten deutsenac.

I. Cer da birao eguitea? E. Da batec, edo norberen buruentzaco, edo besterentzaco gachen bat escatutia.

I. Eta ce pecatu da birao eguitia?

E. Pecatu mortala, jauna, gach andiren desioagaz eguiten bada; eta alango desio bagaric bada, pecatu beniala, beti ez arren. I. Nortzuc, bada, eguiten daudee pecatu mortala alango desio bagaco biraoacaz?

E. Gueiyen partez gurasoac, eta nagusiyenac, euren azpicoen aurrian birao eguiten daudeenac; eta birao eguiteco ecandua dauquienac, echiteco aleguinac eguiten ezpadituez. I. Eta cegaitic ori? E. Cegaitic euren esate, ta egemplu deungacaz emoiten deutseen bestiai Jaungoicoa ofendietaco bidia, ceineri derichon escandalua. I. Cein da seigarrena? E. Araguzco pe-

caturic ez eguitia. I. Cer aguinduten da mandamentu onetan? E. Izan gaitazala castoac, etargaviyac pensamentuetan, berbetan, eta obretan. I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra? E. Ezauquera osoagaz pensamentu loiyetan gustu artzaiten dabenac, obrazco gauzaric eguiteco gogoric euqui ez arren, gauza loiyac cantau esan edo gustuz entzuten dituzanac; eta norberagaz edo bestegaz escuca loiyac edo gauza desonestuac dauquezanac, edo euqui gura dituzanac. I. Cein da zazpigarrena? E. Iñori ecer ostu ez aitia. I. Cer aguinduten da mandamentu onetan? E. Ez quendu, ez 'euqui, ta ez gura izetia besteren gauzaric, yaubiarren borondatiaren contra.

I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra?

E. Gauza oneetari edocein eguiten dabenac, edo beste moduren baten progimuari bere ondasunetan calte andiya eguiten deutsanac.

I. Eta progimuari bere ondasunetan dan moduan dala, calte eguiten deutsanac, ce obligaciño dauco? E. Dauco obligaciño ostua gustiyen errescata albait leen eguiteco. I. Cein da zortzigarrena? E. Iñori falso testimonioric ez ereguitia, ta guzurric ez esatia. I. Cer

aguinduten da mandamentu onetan? E. Ez progimua gaitic juzgu charric arin eguitia, eta bere faltac ez esan, ta ez entzutia. I. Noc austen dau mandamentu au? E. Errazoe andi bagaric juzgu deunguia eguiten dabenac, creitua quendu, secretoa aguertu, edo guzurra esaten dabenac.

I. Eta ce obligaciño dauco progimuari creitua quentzaiten deutsanac, esaten dabela bera gaitic eguin eztaben pecaturen bat, edo eguin badau bere, zabal ez dabilena, edo aurpeguira bere faltac ezarten deutsazanac?

E. Dauco obligaciñoa lengo moduan iminteco galdu eraguin deutsan creitua, edo estimaciñoa.

I. Cer eragozten da bederatzigarren, eta amargarren mandamentuetan?

E. Araguzco atseguinen, eta iñoren ondasunen desio bide bacoac.

M. Esan eguizuz Elexa Ama Santiaren mandamentuac.

Elexa Ama Santiaren mandamentuac dira bost.

Lelengoa, meza osoa entzutia domeca, ta jaiyetan. Bigarrena, urtian bein edolabere confesetia edo leenago eriyotzaco peligruric badago, edo comulgauco bada. Irugarrena, Pascua Erresurreciñocoetan comulguetia.

Laugarrena Elexa Ama Sentiac
aguinduten dabenian barau eguitia.

Bostgarrena amarrenac, eta primici-
yac Elexa Ama Santiari paguetia.

I. Cetaraco dira mandamentu onee?

E. Jaungoicoaren leguecoac obeto gor-
detaco. I. Eta lelengora, cein da meza
entzutia, nortzuc dagoz obligauric?

E. Uso errazoezcora eldu dirian Cris-
tiñau guztiyac.

I. Eta celan entzun biar da?

E. Atenciñoe, errespecto, eta deboci-
ñoe andiyagaz; Cristoren paciño san-
tuan, edo beste gauza onen baten pen-
setan dogula; edo debociñoz errece-
tan dogula. I. Eta ce pecatu eguiten dau
motivo, edo errazoe on bagaric meza
entzuten eztabenac, edo meza guztiyan
edo zati andiyan atenciñoe бага dagoa-
nac, edo mezia uts eguiteco peligruan
yarten danac? E. Pecatu mortala.

I. Eta bigarrena, ta irugarrena ceint-
zuc dirian confesetia, ta comulguetia,
nortzuc dagoz obligauric?

E. Uso errazoazcoa dauqueen cristi-
ñau guztiyac. I. Eta deungaro confese-
tan ta comulguetan dirianac, gordetan
dituez mandamentu orreec? E. Ez jau-
na, eta confesiño, ta comuniño baco-
chian eguiten dituez pecatu mortal bi.

I. Eta ilteco peligruan confesore bagaric ecusten danac, cer eguin biar dau?

E. Contriciñozco acto bat, confesetaco gogoagaz.

I. Eta laugarrena, cein dan barau eguitia, nortzuc dagoz obligauric?

E. Ogueta bat urte cumplidu daudeenac. I. Eta celan eguin biar da barau?

E. Egüerdiyan, eragotzi baco yanariyacaz, bazcari bacar bat eguiten dala.

I. Eta onetan faltau bagaric goisian ecer artu lei?

E. Bai jauna, artu lei ontza bat leguez motivo arinen bat badago.

I. Eta gaubian cer artu lei?

E. Artu ley colaciñoan conciyenciya oneco gente artian usetan dana.

I. Eta motivo edo errazoe on bagaric barau eguiten eztabenac, ce pecatu eguiten dau? E. Pecatu mortala.

I. Eta nortzuc dagoz obligauric vigiliya, ta barau egunetan oquelaric yan ez eiten; euretan oquelia ta pesca gauzia nastian yatordubaten yan ez eiten: eta arrauntzaric, ta esne gauzaric garizuman, bulda bagaric, yan ez eiten? E. Uso errazoezcoa dauquen guztiyac.

I. Eta ce pecatu eguiten daudee gordetan eztituezanac?

E. pecatu mortala orreetaricoren bat austen daudeen bacochian.

Misericordiyazco obrac dira amalau.

Zazpi espiritualac, edo arimacoac,
eta beste zazpi corporalac edo gorput-
cecoac.

Espiritualac dira oneec.

Lelengoa, eztaquiyanari iracastia.

Bigarrena, biar dabenari conseju ona
emoitia.

Irugarrena, erratuten dabena zucen-
dutia.

Laugarrena, injuriyac parcatutia.

Bostgarrena, triste dagoana consoletia.

Seigarrena, progimuaren faltac ta ar-
galtasunac paciyceniyaten eroatia.

Zazpigarrena, biciyac, ta ilac gaitic
Jaungoicoari erregututia.

Corporalac dira oneec.

Lelengoa, gaisoac bisitetia.

Bigarrena, gosi danari yaten emotia.

Irugarrena, egarri danari edaten emoi-
tia.

Laugarrena, cautiboac errescatutia.

Bostgarrena, billosac yancitia.

Seigarrena, pobre bidestiyai ostatic
emoitia.

Zazpigarrena, ilai lurra emotia.

I. Cegaitic deriche misericodiyaz-
coac? E. Justiciyaz zor eztirialaco.

I. Nos obliguetan daudee pecatuaren
beian?

E. Guizon yaquintsuen erechiyan necesidade andiya dagoanian.

I. Eta cer alcancetan dau batec misericordiyazco obra oneecaz, ta eguiten dituzan beste obra onacaz, nai aguin-
duac diriala, nai borondatezcoac?

E. Jaungoicoaren graciyan badago, merecietan dau arimaco graciya, eta ceruco gloriya gueiyagotutia; paguetan dituz bere pecatuen zorrac, eta alcancetan dituz Jaungoicoaganic ondasun andiyac, alan bere ariman, cein bere gaucetan, convenientan bayacaz.

I. Cegaitic diñozu Jaungoicoaren graciyan badago?

E. Cegaitic pecatu mortalian batec eguiten dituzan obra onacaz ecin mercedu lei ta ecin pagau lei pecatuen zorric; ta bai bacarric alcanzau leiz edocellanbere, Jaungoicoaganic mesederen batzuc.

~~~~~
Laugarren partia, ceinetan espliquetan diriran artu biar dirian Sacramentuac.

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu, cer escatu, ta cer obrau biar dozun. Dacusgun orain celan daquizun cer errecibidu biar dozun; cein dan azquenengoa.

Esan eguizuz Sacramentuac.

Elexa Ama Santiaren sacramentuac.

dira. zazpi: lelengo bostac dira biar biarrac izatez edo borondatez, ceintzuc бага ecin salvau leiteque guizona echiten badituz desprecioz: beste biyac dira borondatezcoa.

Lelengoa, Bautismua.

Bigarrena, Confirmaciñoa.

Irugarrena, Peñitenciya.

Laugarrena, Comuniñoa.

Bostgarrena, Estremaunciñoa.

Seigarrena, Ordia.

Zazpigarrena, Metrimoniñoa.

I. Ce gauza dira Sacramentuac?

E. Dira señale aguiari batzuc, Jesu Cristo gueure Jaunac eguin, ta imini cituzanac, euren mediyoz emoiteco guri bere graciya, ta birtutiac.

I. Cer da graciya? E. Da izaite Jaungoicozco bat, ceinec eguiten daben guizona Jaungoicoaren seme, ta ceruco herederu. I. Eta celan dericho graciya oneri? E. Santificantia, edo santututen dabena. I. Eta bagoz onez ostian beste graciya moduren batzuc? E. Bai jauna, bagoz beste batzuc, ceintzuei derichee graciya lagungarriyac, eta arimaco argüialdiyac, ceintzut bagaric ecin asi, ez aurrera eroan, ta ecin acabau guiñaiquian salvaciñoraco gauzaric. I. Eta oneec cer dira? E. Jaungoicoac pecatuen yausi ez eiteco, eta

obra onac eguiteco emoiten deuscuza
socorru, edo laguntasun batzuc, celan-
goac dirian sermoiac, ejemplu onac
uste baco eriyotzac, eta argui-aldi bat-
zuc, ceinzucat Jaungoicoac arguituten
dituzan gure entendimentuac; eta de-
sio santu batzuc, ceintzuc bizcortu-
ten dituzan oneraco gure borondatiac.

I. Ce birtute emoiten daudee Sacra-
mentuac gracyaz batera? E. Principa-
lenac dira iru, Teologalac eta Jaungoi-
cozcoac. I. Ceintzuc dira? E. Fedia,
Esperantzia ta Caridadia.

I. Cer da Fedia? E. Icusi eztoguna
sinistutia Jaungoicoac alan aguertu da-
belaco. I. Cer da Esperantzia? E. Es-
peretia ceruco gloriya, Jaungoicoaren
gracya, eta gueure obra onac di-
riala remediyo. I. Cer da Caridadia?
E. Jaungoicoa ametia gauza guztiyen
gania eta progimuac gueure burua
leguez, euracaz eguiten dogula, eurac
gueugaz eguin daguiyen guraco gueun-
quian leguez.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu
Bautismucoa?

E. Quentzaiteco pecatu originala, ta
beste, batiatuten danagan aurquituten
dan edocein.

I. Cer da pecatu originala?

E. Da araco pecatua, ceinegaz yai-

yotēn garian guztiyoc, eta yatorcun gueure lelengo gurasoetarie.

I. Nondi sartzaiten da Elexara?

E. Bautismu santuti.

I. Eta bago Ceruric batiatu eztiriantzat? E. Ez jauna.

I. Bada nora doaz batiatu bagaric ilten diria seinchuac? E. Limbora,

I. Eta ce pena dauquee lecu atan?

E. Eztaunquee sentiduco penaric infernucoac leguez: baya bai Jaungoicoaren arpeguiya iños ecusi ecina.

I. Olan pecatu andiya da seiñari bautismua galeraizotia? E. Bai jauna, norberen erruz izan azquero. I. Nortzuc euqui daroe, bada, onetan errua? E. Cerbaist eguiten daudeenac sortuta dagoan seinchua galzaiteco, eta bardin onetaraco conseju deunguia emoiten daudeenac. I. Celango pecatu da au? E. Cerura guedar eguin daroan pecatua eta Jaungoicoac aserre castigau daroiana.

I. Norzuc gueiyago euqui daroe onetan errua? E. Yarten dirianac sabelian dauqueen seiña galzaiteco peligruan.

I. Noc-batiatu lei seiña ilteco peligruan dagoanian?

E. Edoceinec, ondo batiatuten yaquin azquero.

I. Celan ondo batiatuten da?

E. Ezarten yacala seiñari ura, albale-di burura, ezpabere gorputzeco zatiric andiyenera, eta ura ezartorduan esaten diriala, batiatuteco adiagaz, berba onec: *Nic batiatuten zaitudaz Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.*

I. Eta cer eguin biar da seiña yaiyoten bada il echuriagaz, edo eceri eraguiten ezteutsala? E. Batiatu badaezpadan, ustelduta urten ezpadau, eztalaco ilic dagoanen seiñale ciertua movimenturic ez eguitia: ta esaten da alangoan: *Bici bazara: Nic batiatuten zaitudaz Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.* Eta bota ura berbacaz batera.

I. Eta cer eguingo da galzaiten, edo botetan dan seiña bada dempora bacoa ta guztiz chiquerra? E. Batiatu ardura baga, ura ezarten yacala berbacaz batera, leen esan dan moduan.

I. Cetaraco da Sacramentu santu Confirmaciñocoa? E. Confirmetaco, eta indartuteco bautismu santuan artu guendun fedian.

I. Eta uso errazoezcora eldu danac ce pecatu eguiten dau Sacramentu au pecatu mortalian artzaiten dabela?

E. Pecatu mortala.

I. Bada cer eguingo dau pecatu ez eguiteco? E. Confesau ondo leenago.

I. Cetaraco da Sacramentu santu Penitenciyacoa? E. Batiatu azqueroco pecatuac parquetaco.

I. Ce pecatu dira orrec?

E. Mortalac, eta benialac bere bay.

I. Cer da pecatu mortala? E. Da esatia, edo gura izatia cerbaist Jaungoicoaren leguiaren contra gauza pisuzcoan.

I. Cegaitic dericho mortala? E. Ilten dabelaco eguiten dabenaren arimia.

I. Celan ilten dau? E. Graciyaren bicitzia quenduta.

I. Eta nos artzaiten dogu Sacramentu Penitenciyacoa? E. Ondo confesaduta ausoluciñoia artzeiten dogunian.

I. Eta ceimbat gauza biar dira ondo confesetaco? E. Bost, jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, esamina concienciya-coa eguitia. Bigarrena, artzaitia damu eguiyazco bat Jaungoicoa ofendidu dabelaco. Irugarrena, euquitia propositu firme bat pecaturic gueiyago ez eguiteco. Laugarrena, Confesoriari bere pecatu guztiyac artez esatia. Bostgarrena, Confesoriac emoiten daben penitenciya cumpletaco gogoa artzaitia.

I. Cer da esamina concienciyacoa?

E. Leen ondo confesau zanic, eta

artian eguin dituzan pecatuac memori-
yara ecartia. I. Nondi eguiten da esami-
nia? E Jaungoicoaren legueco manda-
mentuetati, bost Elexacoetati, eta obra
misericordiyazcoetati; contua ateraten
dabela batec mandamentu bacoedian
cetan utz eguin daben, obraz, berbaz
pensamentud, edo desioz; beguiratuten
dala norberen bicimodu, oficiyo, eta
estaduco obligaciñoetara bere, escatu
azquero leenago Jaungoicoari norberen
pecatuac ezaututeco arguiya. J. Ceim-
bat modutacoa da damua? E. Bitacoa.
I. Ceintzuc dira? E. Contriciñozcoa, edo
amodiyozcoa: eta atriciñozcoa edo bil-
durrezcoa. I. Cer da contriciñozco da-
mua? E. Da sentimentu, pena, edo da-
mutasun eguiyazco bat, pecatariac bere
biyotzian artzaiten dabena, Jaungoicoa
ofendidu dabelaco izanic ain ona: pro-
posituagaz confesetaco, emendetaco, eta
cumplietaco penitenciya.

I. Cer da atriciñozco damua? E. Da
sentimentu, pena edo damutasun egui-
yazco bat pecatariyac bere biyotzian
artzaiten dabena, Jaungoicoa ofendidu
dabelaco, edo infernuaren bildurrez,
edo pecatuaren ezaintasuna gaitic, edo
graciya, eta gloriya galdu dabelaco;
proposituagaz confesetaco, emendetaco
eta cumplietaco penitenciya.

I. Eta damu biyoetarie cein da onena?
E. Contriciñozcoa. I. Cegaitic? E. Contriciñozcoa amore garbiti datorrelaco, atriciñozcoa barriz, bildurreti, contriciñozco damuagaz, confesau baño leenago, parcatuten yacaz bateri pecatu mortalac, eta yarten da Jaungoicoaren graciyan: baya atriciñozco baccarragaz ez, confesiñoagaz batera ezpada. I. Eta damu biyoetarie cein euquibiar da ondo confesetaco? E. Gueiyenac esaten daudee atriciñozcoa asco dala; baya obeto eta seguruago da contriciñozcoa eroatia: eta au euquitiarren eguingo dau confesetan danac. I. Eta nos euqui biar da damua? E. Confesoriac ausoluciñoa emon baño leenago. I. Cer da propositua? E. Dagogo firme bat secula gueiyago Jaungoicoa pecatu mortalagaz ez ofendietaco. I. Cer da aozco confesiñoa? E. Da esatia Confesoriari pecatu mortal guztiiyac, engañu bagaric, ta guzur bagaric. I. Eta pecatu mortalen bat confesatzagaric echiten dabenac, confesiño ona eguiten dau? E. Echiten dabau lotsaz, bildurrez edo esamina faltaz, ez Jauna; baya bay aiztuta echiten badau, edo bere erru bagaric. I. Eta acordetan bayaco guero, cer eguin biar dau?

E. Urrengo confesiñoan confesau.
I. Eta pecatu mortalen bat lotsaz confesau bagaric ichi dabena, salvau leiteque penitenciya eguinda? E. Ez jauna, santuac baño penitenciya gueiyago balegui bere, confesetan ezpadau pecatua.
I. Eta bago confesoriac ausolbidu ecin leiyan pecaturic? E. Ez, jauna, bada guztiyentzaco topauco dau erremedioa bacoachac bere erriyan, Erromara bagaric.
I. Eta ondo confesetan dira euren pecatuac guichituta, edo edertuta leguez esaten dituezanac? E. Ez, jauna, esan biar dirialaco dauquen gaistotasun guztiyagaz eta concienciyac eracusten daben leguez.
I. Eta confesetan danac damu bagaric, propositu bagaric, edo penitenciya cumplietaco gogo bagaric, confesiño ona eguiten dau? E. Ez, jauna, eguiten dau, bai, sacrilegiyoazco pecatu mortal andi bat; eta barriro confesau biar dituz esan cituzan pecatu guztiyac, eguin eban sacrilegiyoazcoagaz batera.

I. Eta norzuc eguin daroez euren confesiñoac damu bagaric, eta propositu bagaric?

E. Ocasioetarik apartetan eztirianac, eta emendiyoric eztauqueenac.

I. Eta damu eguiñazcoa, eta propositua, artzaiteco cer eguin biar da?

E. Confesetara yoan baño leenago Jaungoicoari escatu, arren lagundu daguiyola; gogora ecarri bere magestadiac eguin deutzazan mesediac, edo bere pasiño, ta eriyotzia, edo bere ontasun parebacoa, eta biyotzeric ascotan esan acto contriciñozcoa. I. Cer da penitenciya edo satisfaciñoa? E. Da paguetia pecatuac gaitic zor dan penia, cumplietan dala confesoriac emonico penitenciya. I. Eta penitenciya cumplietan eztabenac eguiten dau confesiño ona? E. Confesoriac emoten deutzanian badauco cumplietaco gogoa, bai jauna, baya confesoriac emoiten deutzanian ezpadauco cumplietaco gogoric, ez jauna: guero cumplidu arren bere. I. Eta ce pecatu da penitenciya ez cumplietia edo lar luzatutia? E. Pecatu mortala, jauna, pisuzcoa bada penitenciya ori. I. Eta pecatuac gaitic zor dan penia ecin pagau lei penitenciya-gaz ezpada? E. Bai jauna, paguetan da Jaungoicoaren graciyan eguiten dirian abra on gustiyacaz.

I. Cer dira Indulgenciya?

E. Dira graciya batzuc, ceinen bitartez parcatuten dan, mundu onetan, edo purgatoriyoan, pecatuac gaitic pagau biar dan penia.

I. Eta celan irabacico dira?

E. Eguiten diriala estadu graciya-
coan aguinduten dirian gauzac.

I. Eta Purgatoriyora doazanac, pa-
gau eztaudeelaco mundu onetan euren
pecatuen zorra, guc socorridu guiñai?

E. Bai, jauna, gure pecatuen, zorra
paguetaco eguiten doguzan obra ona-
caz eurecaz, arimen oneraco eguiten
badoguz. I. Eta pecatu mortalian yausten

dan guztiyan, biar dau batec ber-
tati confesau parcatu daquiyontzat?

E. Ondo lizateque, baya eztago obliga-
ciñoric. I. Cer eguin biar dau bada?

E. Artu pecatu eguin dabelaco contri-
ciñozco damu eguiyazcoa, propositua-
gaz enmendetaco, ta confesetaco Elexa
Ama Santiac aguinduten dabenian.

I. Cer da pecatu veniala? E. Da pe-
catu mortaleraco disposiciño bat. I. Ce-
gaitic dericho veniala? E. Arin yausten
dalaco berian guizona, eta arin parca-
tuten yacolaco. I. Ceimbat gauza gaitic
parcatuten yaco? E. Bederatzi gaitic.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, meza enzutia gaitic.

Bigarrena, comulguetia gaitic.

Irugarrena ni becatariyau esatiagaitic.

Laugarrena, Obispoaren bendeciñoa
gaitic.

Bostgarrena, ur bedeincatua gaitic.

Seigarrena, ogui bedeincatua gaitic.

Zazpigarrena, Aita guria esatia gaitic.

Zòrtzigarrena, sermoia entzutia gaitic.

Bederatzigarrena, bularra yoa gaitic,
Jaungoicoari parca escatuten yacala.

I. Cegaitic diñozu Jaungoicoari par-
ca escatuten yacala?

E. Eracusteco artu biar dogula pecatu venialen damu santua, euren par-
caciñoa gauza oneetati alcanzau gura badogu. I. Eta pecatu venialac confesau biar dira? E. Ondo da confesetia, baya eztago obligaciñoeric.

I. Eta pecatu venialac baño ezpadaucaz confesetan doianac, cer eguin biar dau damua, ta propositua segurututeco?

E. Confesau, venialac batera, leenago confesauta daucan pecatu mortalen bat bere. I. Cetaraco da Sacramentu Santu Comuniñocoa? E. Biar dan le-
guez errecibidu azquero; izan dintzat gueure arimen mantenimentua, eta graciya aci, ta gueiyagotu deiguntzat. I. Ceimbat gauza biar dira, bada, ondo comulguetaco? E. Iru, jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, barau naturalian egoitia.

Bigarrena, Jaungoicoaren graciyan egoitia. Irugarrena, cer errecibietan dan yaquitia.

I. Cer da barau naturala?

E. Gaberdico amabiyetaric, eta co-

mulgau artian ecerbere artu bagaric egoitia. I. Eta celan yarrico da gracyan comulguetaco, pecatu mortalian aurquituten dana? E. Ondo confesauta, jauna.

I. Eta confesau azquero gogora bayatorco pecatu mortalen bat, cer eguin biar dau? E. Barriro confesau, comulgau baño leenago.

I. Cer artzaiten dozu comulguetan zarianian? E. Jesu Cristo Jangoico ta guizon eguiyazcoa, cein dagoan benebentan Sacramentu Altaracoan.

I. Cer da Sacramentu Santu Altaracoa? E. Ostiya consagradua eta Caliz consagradua.

I. Nos iminten da Jesu Cristo Ostiyan, eta Calizian? E. Sacerdotiac consagraciñoco berbac esaten dituzanian.

I. Eta berba santu aec esan baño leenago, cer dago Ostiyan, eta cer Calizian? E. Ostiyan dago ogui pusca bat, eta Calizian ardao pusca bat, ur tanga bategaz.

I. Eta consagraciñoco berbac esan azquero cer dago? E. Ostiyan Jesu Cristoren gorputza, eta Calizian Jesu Cristoren odola.

I. Ostiya consagraduan bago gorputza baño beste gauzaric? E. Bai, jauna, an dago Jesu Cristoren gor-